

ACTUALISATIE QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

CHATEAU HEEL

TE HEEL

GEMEENTE MAASGOUW

Ecologie

Actualisatie rapportage quickscan Flora en Fauna

Chateau Heel te Heel

Opdrachtgever	Rho Adviseurs voor leefruimte Torenallee 20 5617 BC Eindhoven
Rapportnummer	17307.006
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	19 augustus 2022
Vestiging	Limburg Rijksweg Noord 39 6071 KS Swalmen 088 - 5001600 swalmen@econsultancy.nl
Opsteller	De heer R. Janssen, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer ing. M.H.M. Gijsbers
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	5
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	7
	4.1 Zorgplicht	7
	4.2 Soortenbescherming	7
	4.3 Gebiedenbescherming	8
	4.4 Houtopstanden	9
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	10
	5.1 Vogels	10
	5.2 Vleermuizen	14
	5.3 Overige zoogdieren	17
	5.4 Reptielen	18
	5.5 Amfibieën	19
	5.6 Vissen	20
	5.7 Libellen	21
	5.8 Vlinders	21
	5.9 Overige soorten	22
	5.10 Planten	22
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	23
	6.1 Broedvogels	23
	6.2 Vleermuizen	25
	6.3 Overige zoogdieren	25
	6.4 Amfibieën	26
	6.5 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	27
	6.6 Reptielen	27
	6.7 Vlinders	28
	6.8 Overige soort(groep)en	28
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	29
	7.1 Natura 2000	29
	7.2 Natuurnetwerk Nederland	30
8	HOUTOPSTANDEN	31
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	32

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
 Bijlage 2 verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Rho Adviseurs voor leefruimte opdracht gekregen voor het uitvoeren van een Actualisatie van een quickscan Wet natuurbescherming aan de Kasteellaan / Kastanjelaan / Kapellaan te Heel.

De actualisatie van de quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingplanwijziging, en het verlopen van de termijn en een significante verandering van de onderzoekslocatie ten aanzien van de quickscan Wet natuurbescherming die uitgevoerd is op 10 november 2017 (rapport 4988.003 D1, d.d. 04 december 2017 en rapport 4988.003 D2, d.d. 18 december 2018). De actualisatie heeft als doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy verklaard ten behoeve van de onderzoekslocatie eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek in de vorm van een quickscan Wet natuurbescherming (rapport 4988.003 D1, d.d. 04 december 2017 en rapport 4988.003 D2, d.d. 18 december 2018), een aanvullend ecologisch onderzoek (rapport 4988.005 D1, d.d. 9 oktober 2018) en de begeleiding van een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming (rapport 4988.006 D1, d.d. 21 augustus 2019).

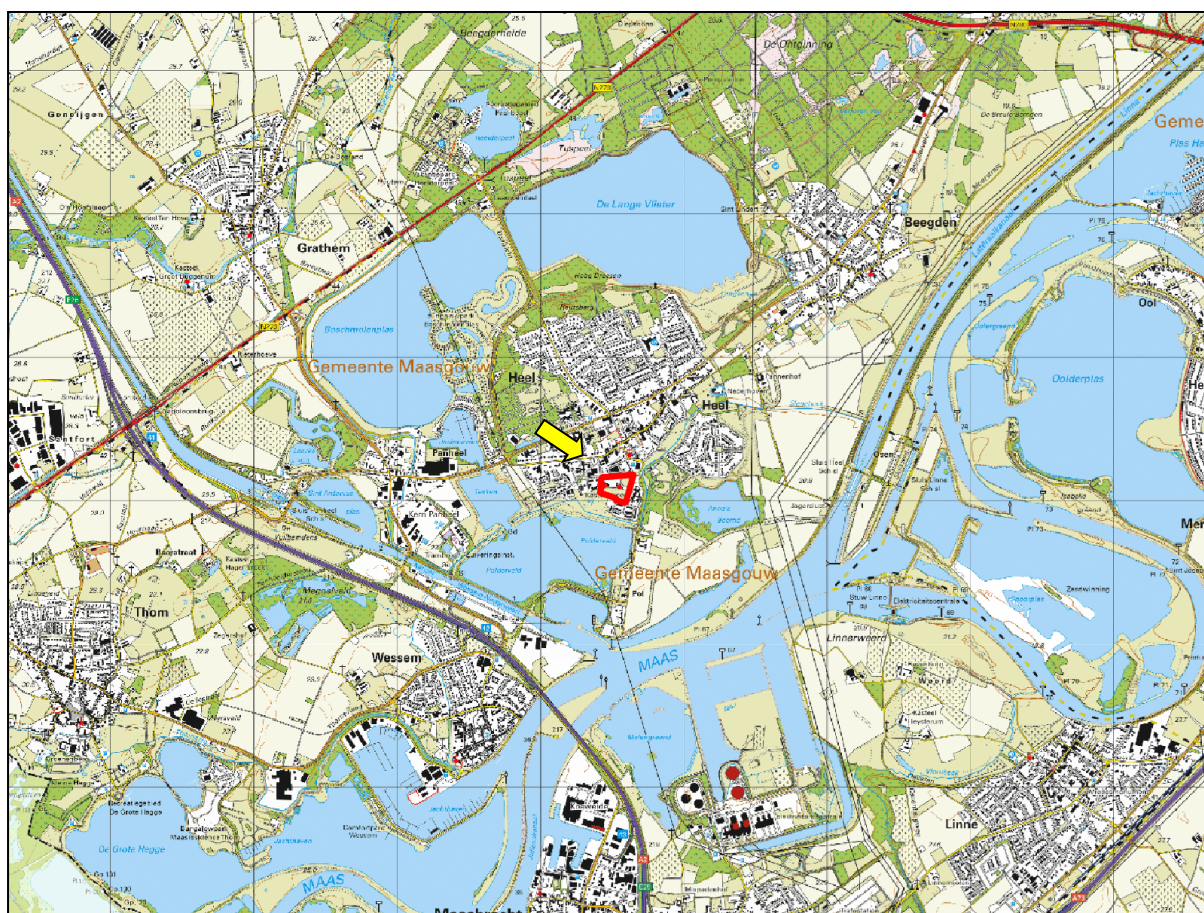
Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 2,8$ ha) is gelegen aan de Mgr. Savelbergweg aan de zuidwestrand van de bebouwde kom van Heel in de gemeente Maasgouw. De onderzoekslocatie is kadastraal bekend als gemeente Heel en Panheel, sectie C, nummers 4611, 4612 en 4613. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 58 D (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 190.495$, $Y = 354.135$.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie (gele pijl en rode omkadering).

De onderzoekslocatie is aan de noordzijde begrensd door de Kasteellaan. Direct aan deze weg is de ingang gelegen naar de onderzoekslocatie. De onderzoekslocatie is bebouwd met een deel van het chateau Heel en een kapel. Het resterende deel van het chateau Heel bestaat uit meerdere verdiepingen met kelders, zolders en torens. De kapel bestaat tevens uit meerdere verdiepingen met een zolder die niet toegankelijk is. De gebouwen zijn reeds een ruim tiental jaren niet meer in gebruik en zijn leegstaand. Een groot gedeelte van de bebouwing, welke het chateau en de kapel met elkaar verbonden (instituut gebouwen behorend tot het Sint Anna klooster), zijn gesloopt. Op de onderzoekslocatie resteren hiervan alleen puinhopen en de fundering is nog zichtbaar. De gevels van resterende bebouwing zijn ter plaatse van de gesloopte bebouwing beschadigd en in het verleden afgestimmerd met plaatmateriaal, waartussen verscheidene openingen aanwezig zijn, of zijn ontstaan. Het omliggende terrein bestaat uit een parklandschap waarbij het gazon tussen aanwezige markante bo-

men volledig is verwilderd met ruigtekruiden en pioniersoorten van voedselrijke omstandigheden met onder andere dominerende soorten zoals brandnetel, braam, wilgenroosje, teunisbloem, witte honingklaver. Daarnaast zijn er tevens soorten als, Sint-Janskruid, bijvoet, bonte wikke, Jacobskruid en enkele vlinderstruiken aanwezig.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie (wit omkaderd) en directe omgeving.

De figuren 3 t/m 14 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek op 5 juli 2022.

Figuur 3. Impressie buitenterrein onderzoekslocatie. Op de voorgrond wilgenroosje en sporen van het oude fundament. Op de achtergrond puinresten en Chateau.

Figuur 4. Impressie noordgevel Chateau.

Figuur 5. Impressie oostgevel Chateau.

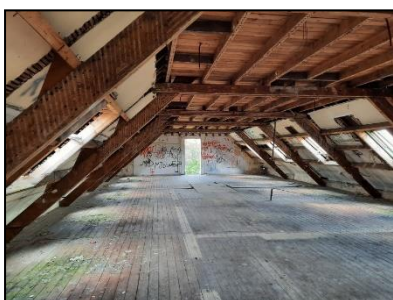
Figuur 6. Impressie binnenzijde Chateau, kelder.

Figuur 7. Impressie binnenzijde Chateau, begane grond.

Figuur 8. Impressie binnenzijde Chateau, eerste verdieping westvleugel.

Figuur 9. Impressie binnenzijde Chateau, zolder oostvleugel.

Figuur 10. Impressie binnenzijde Chateau, zolder in toren.

Figuur 11. Impressie oostgevel kapel.

Figuur 12. Impressie noordzijde kapel.

Figuur 13. Impressie binnenzijde kapel, begane grond.

Figuur 14. Impressie binnenzijde kapel, eerste verdieping.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens om het plangebied te herinrichten in drie fases.

In de eerste fase is de initiatiefnemer voornemens het reeds bestaande chateau inpandig te renoveren en hierbij (zorg)studio's te realiseren waarbij ook enkele dakkapellen worden gerealiseerd. Daarnaast zal het chateau uitgebreid worden met de realisatie van 30 zorgappartementen ter plaatse van de fundering rondom het chateau (kasteelhof).

De tweede fase zal bestaan uit de verbouw van de kapel en de realisatie van een hotelmatige voorziening hier omheen (kloosterhof). Hierbij zal de huidige kapel een horecafunctie gaan vervullen.

Tenslotte zal in de derde fase een hospice gerealiseerd worden op het meest zuidwestelijk gelegen punt van het plangebied. Tevens zal het groen rond en tussen de gebouwen weer op niveau moeten worden gebracht, hierbij blijven de markante bomen gehandhaafd. In onderstaande figuur 15 is de toekomstige situatie weergegeven.

Figuur 15. Schets toekomstige situatie (bron: bureau Oostwest).

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 5 juli 2022. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van de aanwezige habitat.

Vanwege de aanwezigheid van ondergrondse ruimten en/of zolders is er, waar mogelijk, met behulp van onder andere een zaklantaarn gezocht naar de aanwezigheid van rust- en/of voorplantingsplaatsen van vleermuizen, overige zoogdieren en vogels.

Daarnaast is tijdens het veldbezoek de omliggende omgeving van het chateau geïnspecteerd.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Limburg opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep versturend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt medebepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van de aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenoemen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Binnen de bebouwde kom en aan de rand van de bebouwde kom van Heel kunnen dit nesten zijn van: *boerenwaluw*, *boomvalk*, *bosuil*, *gierzwaluw*, *grote gele kwikstaart*, *havik*, *huismus*, *huiswaluw*, *kerkuil*, *oehoe*, *ooievaar*, *ransuil*, *roek*, *slechtvalk*, *steenuil*, *torenvalk*, *wespendief* en *zwarte wouw*. Van deze soorten kunnen nestlocaties van de roek, slechtvalk, havik, wespendif, zwarte wouw en gierzwaluw op voorhand worden uitgesloten. De slechtvalk broedt enkel op hoge stenige bebouwing, zoals kantoorgebouwen, torens en fabrieksschoorstenen. De roek is een koloniebroeder, binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn geen indicaties voor de aanwezigheid van een roekenkolonie aangetroffen. Nesten van de gierzwaluw kunnen worden uitgesloten door de aanwezige dakconstructie waarbij de lestenen dakplaten rechtstreeks op het hout zijn bevestigd. Hierdoor ontbreekt het aan geschikte open ruimtes onder het dak die door de gierzwaluw gebruikt worden om te broeden. Tenslotte kunnen nesten van de havik, wespendif en zwarte wouw worden uitgesloten op basis van de afwezigheid van geschikt broedhabitat. Haviken broeden in alle bosrijke streken waaronder naaldbossen, loofbossen, moerasbossen en niet zelden ook in kleinere geïsoleerde bosjes in boerenland of grote stadsparken. De wespendif nestelt tevens voornamelijk in bossen en heeft daarmee als leefgebied loofbossen en gemengde bossen, met open plekken, heide, hoogvenen en graslandjes. Maar ook moerasbos en kleinschalig cultuurland met bos. Tenslotte komen zwarte wouwen tot broeden in de ruïnen van bomen in de aanwezigheid van water. Zwarte wouwen hebben als leefgebied halfopen bos- en waterrijke gebieden nodig zoals rivierdalen, oibossen en moerasgebieden.

Huisumus

Volgens verspreidingsgegevens uit de NDFF komt de huismus regelmatig voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. De bebouwing biedt daarnaast nestgelegenheid aan huismus door de aanwezigheid van diverse openingen in en nabij de dakgoten en onder dakoverstekken. Desalniettemin werden op de onderzoekslocatie en in het groen op de onderzoekslocatie geen huismussen waargenomen, terwijl het veldbezoek uitgevoerd is in het broedseizoen van de huismus op een zonnige warme dag. Deze bevindingen zijn in lijn met aanvullende onderzoeken naar huismussen die eerder op de onderzoekslocatie zijn uitgevoerd (rapport 4988.005 D1, d.d. 9 oktober 2018). Tijdens deze onderzoeken zijn geen verblijfplaatsen van huismussen op de onderzoekslocatie aangetroffen. Hiermee kan, op basis van het voorgaande ecologische onderzoek en onderhavige quickscan, de aanwezigheid van huismus op de onderzoekslocatie worden uitgesloten.

Boerenwaluw en huiswaluw

Volgens verspreidingsgegevens uit de NDFF zijn er in de omgeving van de onderzoekslocatie waarnemingen bekend van boerenwaluw en huiswaluw. Boerenwaluwen nestelen enkel bij de aanwezigheid van vee en broeden meestal in open schuren en onder brede dakoverstekken. Ze metselen hun nesten van klei en leem vaak op randen en richels in veestallen, zowel hoog als laag, maar ook wel onder brede dakoverstekken (bron: Vogelbescherming.nl). Huiswaluwen metselen ook een nest van klei en zand tegen de (witte) gevel van huizen. Op de onderzoekslocatie werden geen (indicaties of sporen van) nesten van de boerenwaluw of huiswaluw aangetroffen. Daarnaast ontbreekt het op en nabij de onderzoeklocatie aan vee (wat aanwezig dient te zijn voor boerenwaluwen). De aanwezigheid van nestlocaties van de boerenwaluw of huiswaluw op de onderzoekslocatie kan hiermee worden uitgesloten.

Grote gele kwikstaart

Volgens verspreidingsgegevens uit de NDFF komt de grote gele kwikstaart veelvuldig voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. De grote gele kwikstaart broedt en foerageert vrijwel uitsluitend aan de oevers van (snel)stromende beken en rivieren, liefst met loofbos of loofbomen omzoomd. Ze nestelen vaak in een nis in een muur of onder een brug of bij boomwortels in oevers. Vanwege het ontbreken van stromend water op de onderzoekslocatie, kan de aanwezigheid van grote gele kwikstaart redelijkerwijs worden uitgesloten. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de grote gele kwikstaart kan op basis van onderhavige quickscan worden uitgesloten.

Bosuil

De bosuil kan nestelen in een boomholte, maar nestelt in de praktijk meestal in nestkasten, ruimtes in gebouwen en incidenteel op de grond of in een eksternest. Als foerageergebied maakt bosuil gebruik van open loofbos of gemengd bos, boerenerven, (stads)parken, groene woonwijken met oude bomen en grote binnentuincomplexen (bron: Vogelbescherming.nl). Door de flexibiliteit in prooi keuze kan de bosuil in relatief veel landschapstypen gedijen. De bebouwing op de onderzoekslocatie is geschikt als mogelijke nest- of verblijfplaats voor de bosuil. Dit is in lijn met de bevindingen uit het aanvullend ecologisch onderzoek dat is uitgevoerd naar de bosuil (rapport 4988.005 D1, d.d. 9 oktober 2018). Hierbij zijn tijdens een inspectie van de zolder (ter plaatse van de kapel) meerdere roestplekken van de bosuil aangetroffen. Daarnaast is tijdens het desbetreffende aanvullend ecologisch onderzoek in de uiterste hoek van het gebouw tegen de buitengevel aan, achter een steunpilaar een nest aangetroffen van de bosuil. Het desbetreffende nest betrof waarschijnlijk een oud duiven- of kraaiennest dat ingenomen is door de bosuil. Voor de mogelijke verstoring of vernietiging van het nest en de rustplaatsen is reeds een ontheffing Wet natuurbescherming verleend door Provincie Limburg (zaaknummer 2018-206544, kenmerk 2019/22698). Echter zijn tijdens het veldbezoek op 5 juli 2022 tevens braakballen aangetroffen op de zolder in de westvleugel van het chateau en op de begane grond in het chateau, die waarschijnlijk toebehoren aan bosuil (zie figuur 16 en 17). Een aanvullend onderzoek naar de eventuele functie van het chateau voor bosuil wordt daarmee alsnog noodzakelijk geacht (zie hoofdstuk 6).

Figuur 16. Braakballen van waarschijnlijk bosuil op begane grond chateau.

Figuur 17. Braakbal van waarschijnlijk bosuil op zolder aan westvleugel chateau.

Kerkuil en steenuil

Volgens verspreidingsgegevens uit de NDFF zijn kerkuil en steenuil in de afgelopen tien jaar waargenomen in de omgeving van de onderzoekslocatie. Kerkuil en steenuil zijn beide gebonden aan agrarisch gebied, en maken vaak gebruik van ingebouwde nestkasten en in het geval van steenuil ook nestkasten in bomen. Tevens kunnen steenuilen en kerkuilen gebruik maken van opstallen zoals schuren als verblijfplaats. Tijdens het veldbezoek werd de bebouwing gecontroleerd op (sporen van) kerkuilen en/of steenuilen. Hierbij werden in het chateau braakballen en krijtsporen aangetroffen op de begane grond, onder een dichtgetimmerd naar binnen openstaand raam, welke waarschijnlijk toebehoren aan kerkuil (zie figuur 18 en 19). Gezien de locatie en het type sporen betreft het waarschijnlijk een roestplaats van kerkuil. Er zijn daarentegen geen sporen op de onderzoekslocatie aangetroffen die mogelijk toebehoren aan steenuil. Echter vormen zowel het chateau als de kapel wel geschikt habitat voor steenuil. De bebouwing is daarnaast goed bereikbaar voor zowel de steenuil als de kerkuil vanwege verschillende openingen bij de gevels die toegang verlenen tot de binnenzijde van desbetreffende bebouwing (zie figuur 20 en 21). Een aanvullend onderzoek naar de (eventuele) functie van de onderzoekslocatie voor zowel kerkuil als steenuil wordt noodzakelijk geacht (zie hoofdstuk 6).

Figuur 18. Braakballen en krijtsporen van waarschijnlijk kerkuil.

Figuur 19. Krijtsporen van waarschijnlijk kerkuil.

Figuur 20. Impressie toegangsmogelijkheden voor uilen in Chateau.

Figuur 21. Impressie toegangsmogelijkheden voor uilen in kapel.

Ransuil

De ransuil bewoont verschillende leefgebieden, waaronder open bos, parken, heiden maar soms ook tuinen. De ransuil maakt veelal gebruik van oude kraaien- of ekternesten en broedt en roest bij voorkeur in naaldbomen, vanwege de hoge dekking. Op de onderzoekslocatie zijn geen naaldbomen aangetroffen. Echter zijn op de onderzoekslocatie bomen aanwezig die mogelijk (oude) kraaien- of ekternesten bevatten, welke niet voldoende geïnspecteerd konden worden op (grote) nesten vanwege het dichte bladerdek. In eerste instantie dient een aanvullende nestinspectie plaats te vinden om de aanwezigheid van potentieel geschikte nesten op of nabij de onderzoekslocatie te bevestigen dan wel uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

Ooievaar

Volgens verspreidingsgegevens uit de NDFF zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie regelmatig ooievaars waargenomen. Ooievaars komen tot broeden in kunstmatige nestgelegenheden op daken of wagenwielen, of broeden in zelfgemaakte nesten in onder andere bomen, telefoonpalen, schoorstenen en hoogspanningsmasten (bron: vogelbescherming.nl). Op de onderzoekslocatie zijn bomen aangetroffen die mogelijk geschikt zijn voor ooievaars om hun nest in te bouwen. In de desbetreffende bomen (en de rest van de onderzoekslocatie) werden echter geen grote ooievaarsnesten aangetroffen, of sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van ooievaars op of nabij de onderzoekslocatie. Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de ooievaar kunnen op basis van onderhavige quickscan worden uitgesloten.

Oehoe

Volgens verspreidingsgegevens uit de NDFF is in de afgelopen 10 jaar de oehoe enkel eenmalig roepend waargenomen op meer dan drie kilometer afstand van de onderzoekslocatie. De oehoe is een relatief zeldzame soort waarvan in 2020 een broedpopulatie van enkel 50 koppels in Nederland bekend was (bron: sovon.nl). Op basis van huidige verspreidingsgegevens kan de aanwezigheid van de oehoe op de onderzoekslocatie redelijkerwijs uitgesloten worden.

Boomvalk en torenvalk

Volgens verspreidingsgegevens uit de NDFF komen boomvalken en torenvalken veelvuldig in de omgeving van de onderzoekslocatie voor. Boomvalken en torenvalken bouwen zelf geen nest, maar maken gebruik van oude kraaien- of ekternesten, of in het geval van de torenvalk, van nestkasten, en komen meestal tot broeden in (hoge) bomen. Boomvalken komen tot broeden in allerlei typen bos, met een voorkeur voor halfopen bos of bosranden, maar ook solitaire bomen. Daarnaast kunnen boomvalken tot broeden komen op plaatsen als erven, stadsparken en hoogspanningsmasten. Torenvalken komen, buiten nestkasten, tot broeden in solitaire bomen, aan de rand van bos en, in zeld-

zame gevallen, op de grond. Aangezien de aanwezige bomen op en nabij de onderzoekslocatie door het dichte bladerdek niet voldoende gecontroleerd konden worden op (grote) nesten, is de aanwezigheid van een nest van de desbetreffende soorten op of nabij de onderzoekslocatie niet volledig uit te sluiten. In eerste instantie dient een aanvullende nestinspectie plaats te vinden om de aanwezigheid van (grote) nesten, die potentieel toebehoren aan boom- of torenvalk, op of nabij de onderzoekslocatie te bevestigen dan wel uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

5.1.2 Categorie 4-soorten

Voor broedvogels zoals blauwe reiger, buizerd, grutto, ijsvogel, kramsvogel, oeverzwaluw, paapje, ringmus, roerdomp, sperwer, spotvogel, visdief, wulp, zomertortel en zwarte specht, waarvan het functioneel leefgebied in Limburg beschermd is, de zogenaamde categorie 4-soorten, is op de onderzoekslocatie geen essentieel leefgebied aanwezig, of wordt mogelijk essentieel leefgebied niet significant aangetast naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden. Daarnaast geldt voor ringmus en zomertortel dat deze soorten zeer gering zijn waargenomen, en in het geval van de zomertortel, dat deze soort op meer dan twee kilometer afstand verwijderd van de onderzoekslocatie is waargenomen. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van categorie 4-soorten kan op basis van de quickscan worden uitgesloten.

5.1.3 Algemene broedvogels

De bebouwing, de takkenhoop met snoeiafval, de aanwezige bomen en struweel en de ruigtebegroeiing, kunnen nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals boomkruiper, koolmees, pimpelmees, ekster, zwarte kraai, zwarte roodstaart, groene specht, roodborst, spreeuw en winterkoning. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van algemene broedvogels zijn te voorkomen door de voorgenomen werkzaamheden en, indien van toepassing het verwijderen van groen, uit te voeren buiten het broedseizoen (zie hoofdstuk 6).

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens uit de NDFF, de verspreidingsatlas van de NDFF en het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens, H., Regelink, J., 2017) is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: *baardvleermuis*, *bosvleermuis*, *Brandt's vleermuis*, *gewone grootoorvleermuis*, *franjestaat*, *gewone dwergvleermuis*, *grijze grootoorvleermuis*, *ingekorven vleermuis*, *kleine dwergvleermuis*, *laatvlieger*, *meervleermuis*, *rosse vleermuis*, *ruige dwergvleermuis*, *vale vleermuis* en *watervleermuis*.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De bebouwing op de onderzoekslocatie is geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen, vanwege de aanwezigheid van geschikte openingen in die toegang verlenen tot diverse locaties in de desbetreffende bebouwing waaronder zolders, het dakbeschot, kelders en diverse kieren en spleten (figuur 20 t/m 24). Daarnaast zijn er geschikte spleten aanwezig onder de dakrand of het dakoverstek en achter betimmering waar vleermuizen gebruik van kunnen maken (figuur 25 en 26). De bebouwing is daardoor geschikt als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, grijze grootoorvleermuis, meervleermuis, baardvleermuis, Brandt's vleermuis, en gewone grootoorvleermuis, en in mindere mate ook mogelijk geschikt als verblijfplaats voor franjestaat, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis en vale vleermuis. Deze soorten kunnen de bebouwing gebruiken als zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats, paarverblijfplaats, milde winterverblijfplaats, winterverblijfplaats en in het geval van de gewone dwergvleermuis tevens als massawinterverblijfplaats. Dit is in lijn met de bevindingen uit het aanvul-

lend ecologisch onderzoek dat is uitgevoerd naar gebouwbewonende vleermuizen (rapport 4988.005 D1, d.d. 9 oktober 2018). Hierbij zijn tijdens de veldbezoeken vier zomer-, paar- en mogelijke (milde) winterverblijfplaatsen aangetroffen van de gewone dwergvleermuis ter plaatse van de kapel, en is één zomer-, paar-, en mogelijke (milde) winterverblijfplaats aangetroffen van de gewone dwergvleermuis ter plaatse van het chateau. Voor de mogelijke verstoring of vernietiging van de desbetreffende verblijfplaatsen is reeds een ontheffing Wet natuurbescherming verleend door Provincie Limburg (zaaknummer 2018-206544, kenmerk 2019/22698). Tijdens het veldbezoek op 5 juli 2022 zijn echter binnen het chateau op meerdere locaties, waaronder op de eerste verdieping in de westvleugel van het chateau en op de zolder van de toren van het chateau, meerdere vleermuiskeutels aangetroffen (zie figuur 27 en 28). Daarnaast zijn tijdens een oriënterende inspectie van de zolder van de toren van het chateau twee hangende vleermuizen aangetroffen. Het betreffen één gewone dwergvleermuis en één grootoorvleermuis (spec.) (zie figuur 29 en 30). De aangetroffen sporen in het chateau en de hangende aangetroffen grootoorvleermuis (spec.) op de zolder van het chateau wijzen op een mogelijke kwantitatieve toename van vleermuizen en op de toename van minimaal één nieuwe soort op de onderzoekslocatie. Hiermee dekt de huidige verleende ontheffing en het bijbehorende mitigatie- en compensatieplan niet meer het aantal en/of soorten verblijfplaatsen dat aanwezig is op de onderzoekslocatie. Bij de voorgenomen werkzaamheden kan daarom sprake zijn van verstoring en/of vernietiging ten aanzien van één of meerdere vaste rust- of voortplantingsplaatsen van de desbetreffende soorten, welke nog niet zijn opgenomen in de huidige verleende ontheffing en het mitigatie- en compensatieplan (zie hoofdstuk 6).

Figuur 22. Toegang tot bovenverdieping chateau.

Figuur 23. Toegang tot kelders van chateau.

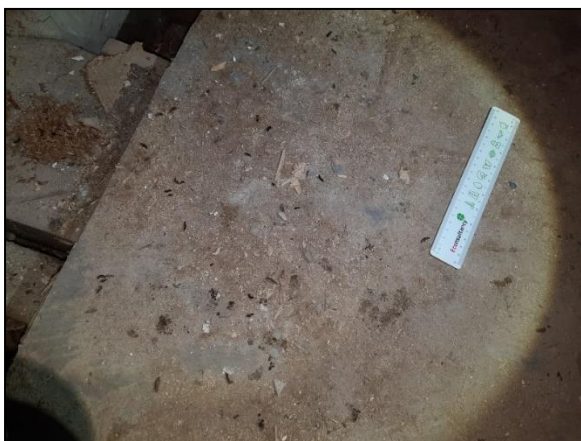
Figuur 24. Verschillende openingen die toegang verlenen tot kapel.

Figuur 25. Mogelijke invlieglocaties onder dakoverschot.

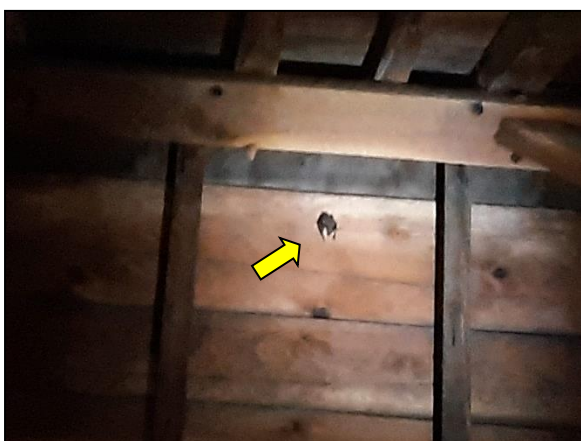
Figuur 26. Zolderruimte direct onder dak en ruimtes tussen dak beschot.

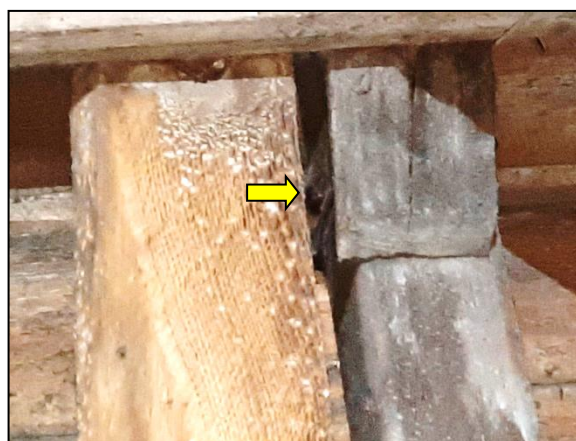
Figuur 27. Vleermuiskeutels op tweede verdieping westvleugel chateau

Figuur 28. Vleermuiskeutels op zolder van toren in chateau.

Figuur 29. Hangende grootoorvleermuis (spec.) op zolder van toren van chateau.

Figuur 30. Weggekropen gewone dwergvleermuis in spleet op zolder van toren van chateau.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing en bomen in de omgeving, en door de aard van de voorgenomen werkzaamheden niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op de aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is daarnaast meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft onder andere de tuinen, openbaar groen, natuurgebied, beken en plassen in de omgeving.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Dergelijke lijnvormige elementen ontbreken op de onderzoekslocatie maar zijn grenzend aan de onderzoekslocatie wel aanwezig, in de vorm van laanbomen in de omgeving. Door de voorgenomen werkzaamheden worden geen potentiële vliegroutes verstoord, vooropgesteld dat de laanbomen in de omgeving die als potentiële vliegroute kunnen fungeren, gehandhaafd blijven bij de herbestemming van de onderzoekslocatie. 150 meter ten zuiden van de onderzoekslocatie ter plaatse van de Sleybeek lijkt op basis van verspreidingsgegevens uit de NDFF een essentiële vliegroute aanwezig te zijn. Gezien de aard van de werkzaamheden is verstoring van de desbetreffende vliegroute op basis van onderhavige quickscan echter uit te sluiten.

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd, dit kan zijn volgens de Europese Habitatrichtlijn, dan wel op grond van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming, ook wel of 'nationaal beschermde soorten' genoemd. Voor sommige nationaal beschermde soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde (Habitatrichtlijn- en Nationaal beschermde-) en minder streng beschermde soorten (provinciale vrijstellingsregelingen).

5.3.1 Streng beschermde soorten zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: *eekhoorn*, *steenmarter*, *das* en *bever*.

Eekhoorn

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de eekhoorn. De hoge bomen op de onderzoekslocatie konden door het dichte bladerdek niet goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten, zodat de aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van de eekhoorn niet volledig kan worden uitgesloten (zie hoofdstuk 6).

Steenmarter

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de steenmarter. Deze soort komt in de omgeving voor. Steenmarters gebruiken hoozolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. Tijdens het veldbezoek zijn in het chateau op de begane grond en op de zolderruimte aan de oostvleugel uitwerpselen aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of voortplantingsplaats door deze soort. Daarnaast zijn er op de onderzoekslocatie naast de desbetreffende zolders andere geschikte potentiële verblijfplaatsen voor steenmarters aanwezig zoals stapels materialen en attributen in de kapel, en stenenhopen en een takkenhoop in het buitengebied van de onderzoekslocatie (zie figuur 31 t/m 33). Dit is in lijn met de eerder uitgevoerde quickscan (rapport 4988.003 D2, d.d. 18 december 2018). Aanbevolen wordt om de desbetreffende

werkzaamheden uit te voeren in de Provinciale vrijstellingsperiode voor de steenmarter. Indien dit niet mogelijk is dient een aanvullend ecologisch onderzoek plaats te vinden naar de functie van de onderzoekslocatie voor de steenmarter (zie hoofdstuk 6).

Figuur 31. Uitwerpselen steenmarter op zolder aan oostvleugel chateau.

Figuur 32. Schuilmogelijkheden voor steenmarter in kapel.

Figuur 33. Schuilmogelijkheden voor steenmarter op buitenterrein.

Das

De das komt volgens de verspreidingsgegevens voor in de omgeving. De onderzoekslocatie is door het ontbreken van reliëf en/of schuilmogelijkheden ongeschikt als vaste rust- of voortplantingsplaats voor dassen. Tijdens het veldbezoek zijn op de onderzoekslocatie en de directe omgeving eveneens geen loop- of eetsporen, latrines en/of wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van de onderzoekslocatie door de das. Dassens zullen eerder hun leefgebied hebben in de nabijgelegen natuurgebieden en de aansluitende weilanden. Verstoring ten aanzien van de das als gevolg van de voorgenomen ingreep is niet aan de orde.

Bever

Volgens de verspreidingsgegevens uit de NDFF van de afgelopen tien jaar is de bever regelmatig waargenomen in de omgeving van de onderzoekslocatie. De bever komt voor in overgangsgedieden tussen land en water zoals moerassen, beken, rivieren en meren. Hierbij heeft de bever een voorkeur voor meren en rivieren die omzoomd zijn door bossen met bomen als wilg en populier. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat aanwezig, vanwege het ontbreken van wateren als beken en rivieren. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de bever kan op basis van de quickscan worden uitgesloten.

Overige streng beschermde soorten

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.3.2 Licht beschermde soorten zoogdieren

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor meerdere soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als konijn, egel en rosse woelmuis. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat holen of verblijfplaatsen van de desbetreffende soorten wordt aangetaast (zie hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen

Volgens de verspreidingsgegevens van de afgelopen 10 jaar uit de NDFF, van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg (Van Buggenum et al. 2008) en RAVON (van Delft et al. 2015) zijn binnen een straal van enkele kilometers rond de onderzoekslocatie de *levendbarende hagedis* en *hazelworm* waargenomen.

Hazelworm

De hazelworm heeft bos- en heideterreinen als voorkeurs habitat. De soort komt verder echter ook voor in open bossen, bosranden, heide, houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen, kalkgraslanden, vestingwerken, steenhopen, ruderaal plaatsen en tuinen. Als schuilplaats maakt de soort gebruik van bijvoorbeeld graspolen, boomstronken, strooisel of hopen. De aanwezigheid van verschillende microklimaten is hierbij essentieel. Op de onderzoekslocatie is daarmee geschikt habitat voor hazelworm aanwezig. Aanbevolen wordt om de desbetreffende werkzaamheden uit te voeren in de Provinciale vrijstellingsperiode voor de hazelworm. Indien dit niet mogelijk is dient een aanvullend ecologisch onderzoek plaats te vinden naar de functie van de onderzoekslocatie voor de hazelworm (zie hoofdstuk 6).

Levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis heeft heide en hoogveen als voorkeurs habitat, maar komt tevens voor in open bossen en ruige graslanden, in bermen van (spoor)wegen en in een beperkt deel van de duinen. Het is een vochtminnende soort, welke in voornoemde landschapstypen veel wordt aangetroffen op oevers van vochtige terreindelen. Als schuilplaats maakt de soort bijvoorbeeld gebruik van boomstronken, takkenrillen, oude zoogdierholten en gras- en zeggepolen. De aanwezigheid van verschillende microklimaten is hierbij essentieel. Op de onderzoekslocatie is daarmee geschikt habitat voor levendbarende hagedis aanwezig. Aanbevolen wordt om de desbetreffende werkzaamheden uit te voeren in de Provinciale vrijstellingsperiode voor de levendbarende hagedis. Indien dit niet mogelijk is dient een aanvullend ecologisch onderzoek plaats te vinden naar de functie van de onderzoekslocatie voor de levendbarende hagedis (zie hoofdstuk 6).

5.5 Amfibieën

Volgens de verspreidingsgegevens van de afgelopen 10 jaar uit de NDFF, van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg (Van Buggenum et al. 2008) en RAVON (van Delft et al. 2015) zijn binnen een straal van enkele kilometers rond de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde soorten waargenomen: *Alpenwatersalamander*, *kamsalamander*, *rugstreeppad*, *heikikker*, *poelkikker* en *vinpootsalamander*.

5.5.1 Streng beschermde amfibieën

Doordat wateroppervlakten als beken, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën op de onderzoekslocatie uitgesloten. De onderzoekslocatie vormt daarentegen geschikt landhabitat voor sommige streng beschermde amfibieën. Hierbij kan de aanwezigheid van de heikikker en vinpootsalamander op de onderzoekslocatie op voorhand worden uitgesloten. De vinpootsalamander is kritisch ten aanzien van landhabitat en verblijft voornamelijk in bos- en heidegebieden, hierbij wordt volledig open gebied gemeden. De vinpootsalamander is een cultuur vermijdende soort en deelhabitats van de soort liggen normaliter op minder dan 100 meter afstand verwijderd van de voortplantingshabitat (bron: raven.nl). De heikikker heeft een duidelijke voorkeur voor de landschapstypen heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. Daarnaast zijn er waarnemingen van de soort bekend uit bos en struweel. Het is een soort die nauwelijks aangetroffen wordt in te intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing (bron: raven.nl).

Alpenwatersalamander

De Alpenwatersalamander komt voor in heidegebieden, agrarisch gebied en op ruderaal terreinen. Hierbij is voldoende beschutting nodig in de vorm van een strooisellaag en de aanwezigheid van struweel. Als schuilplaats worden allerlei vochtige plekken gebruikt. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan niet worden uitgesloten dat de onderzoekslocatie in gebruik is als landhabitat

(zomer- en winterbiotoop) door Alpenwatersalamander. Een aanvullend onderzoek naar Alpenwatersalamander en wordt noodzakelijk geacht (zie hoofdstuk 6).

Kamsalamander

Het landschap waarin de kamsalamander wordt aangetroffen is bosrijk, bevat houtwallen of struweel en wordt vaak gekenmerkt door kleinschaligheid in de directe omgeving van het voortplantingswater. De kamsalamander is goed vertegenwoordigd in de overgangen van agrarisch gebied (en halfnatuurlijk grasland) naar bos. De kamsalamander bezet in bovengenoemde landschapstypen poelen en andere kleine wateren. Vennen, sloten en wettingen worden aanzienlijk minder vaak bezet. De kamsalamander heeft een voorkeur voor relatief grote, diepe en stilstaande geïsoleerde wateren. Die wateren zijn ten minste gedeeltelijk begroeid met waterplanten, niet verontreinigd en bevatten gewoonlijk geen vis (bron: raven.nl). Gezien de onderzoekslocatie voornamelijk verruigd ruderaal terrein betreft met opstallen en struweel, vormt de onderzoekslocatie marginaal geschikt landhabitat voor de kamsalamander. Aangezien de kamsalamander kritisch is ten opzichte van voortplantingswateren, zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie tevens geen geschikte wateren aanwezig waardoor een functie van de onderzoekslocatie als landhabitat voor de kamsalamander verder, op basis van onderhavige quickscan, redelijkerwijs uitgesloten kan worden.

Poelkikker

Het voortplantingsbiotoop van de poelkikker bestaat uit vennen, hoogveenputten, poelen en sloten. Het water is voedselarm of matig voedselrijk, zonbeschenen en met veel watervegetatie. Het zomerbiotoop bestaat uit graslanden en bos tot op maximaal 500 meter afstand van het water. Het winterbiotoop bestaat uit vorstvrije plaatsen ingegraven in de grond van bossen en struwelen, dijkhellingen en hoger gelegen wegbermen (bron: raven.nl). Binnen 500 meter van de onderzoekslocatie zijn potentieel geschikte wateren voor poelkikker aanwezig. De onderzoekslocatie wordt daarmee geschikt geacht als landhabitat voor de soort. Een aanvullend onderzoek naar poelkikker wordt derhalve noodzakelijk geacht (zie hoofdstuk 6).

Rugstreeppad

De rugstreeppad is afhankelijk van ondiepe wateren als voortplantingshabitat. Hierbij wordt vaak gebruik gemaakt van tijdelijke poeltjes en plassen, maar ook slootjes en vennen. Het zomer- en winterbiotoop (landhabitat) bestaat uit losse grond waar ze zich in kunnen ingraven. Het winterbiotoop kan ook bestaan uit schuren of kelders. Binnen de invloedssfeer van de onderzoekslocatie zijn geen geschikte voortplantingsmogelijkheden voor rugstreeppad aanwezig. Daarnaast wordt de onderzoekslocatie slechts minimaal geschikt geacht voor rugstreeppad, wegens het ontbreken van open zandplekken op de onderzoekslocatie met goed vergraafbare grond. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van rugstreeppad kan op basis van de quickscan worden uitgesloten. Wel dient gedurende de bouw vestiging van rugstreeppad voorkomen te worden (zie hoofdstuk 6).

5.5.2 Licht beschermde amfibieën

Op de onderzoekslocatie kunnen algemene amfibieënsoorten als kleine watersalamander, bruine kikker, bastaardkikker en gewone pad worden aangetroffen. Voor deze mogelijk aanwezige algemene soorten geldt een algehele vrijstelling van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Dit neemt echter niet weg dat de algemene zorgplicht te allen tijde in acht genomen dient te worden (zie hoofdstuk 6)

5.6 Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

5.7 Libellen

Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. Daarnaast geldt voor libellen dat water nodig is voor de voortplanting. Gezien het ontbreken van beide kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

5.8 Vlinders

Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan de voortplantingshabitat. Bij de habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan specifieke waardplanten, die soms enkel in natuurgebieden te vinden zijn. In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn volgens verspreidingsgegevens uit de NDFF-waarnemingen bekend van de teunisbloempijlstaart, grote vos, iepenpage, kleine ijsvogelvlinder, spiegeldikkopje en veldparelmoervlinder. Geschikte waardplanten voor de soorten grote vos (iep, zoete kers en wilgensoorten), iepenpage (diverse soorten iep), kleine ijsvogelvlinder (diverse soorten kamperfoelie), spiegeldikkopje (hennegras en pijpenstrootje; soms boskorteel of riet) en veldparelmoervlinder (smalle weegbree) zijn op de onderzoekslocatie niet, of maar in zeer geringe mate aanwezig. De onderzoekslocatie kan daarmee geen geschikt habitat bieden voor een (sub)populatie voor voorgenoemde soorten. Daarentegen zijn op de onderzoekslocatie wel geschikte waardplanten voor de teunisbloempijlstaart aanwezig. Het betreffen diverse teunisbloemen (spec.) en wilgenroosjes (spec.) (zie figuur 34 en 35). Daarnaast zijn op de onderzoekslocatie een grote hoeveelheid diverse belangrijke nectarplanten (vlinderbloemigen) voor imago's van de teunisbloempijlstaart (en andere vlinders) aanwezig waaronder witte honingklaver, witte klaver en bonte wikke (zie figuur 36 t/m 38). Bij de herinrichting van de onderzoekslocatie zijn op basis van onderhavige quickscan overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de teunisbloempijlstaart niet uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

Figuur 34. Teunisbloemen op onderzoekslocatie.

Figuur 35. Wilgenroosjes op onderzoekslocatie.

Figuur 36. Veld met witte honingklaver op onderzoeklocatie.

Figuur 37. Witte klaver op onderzoeklocatie.

Figuur 38. Bonte wikke op onderzoeklocatie.

5.9 Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.10 Planten

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn volgens verspreidingsgegevens uit de NDFF waarnemingen bekend van de (streng) beschermde plantensoorten grote leeuwenklauw en blaasvaren. De onderzoekslocatie is gedurende het veldbezoek gecontroleerd op de potentiële aanwezigheid van beschermde vaatplanten. Er zijn geen potenties aangetroffen, in dergelijke (pioniers)vegetaties zijn geen beschermde soorten te verwachten. De meeste beschermde plantensoorten en de daarbij horende specifieke groeiomstandigheden zijn zeldzaam te noemen en zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig. Tenslotte zijn in de voorgaande quickscan op de onderzoekslocatie tevens geen beschermde vaatplanten aangetroffen (rapport 4988.003 D2, d.d. 18 december 2018). Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde vaatplanten is niet aan de orde.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

6.1.1 Jaarrond beschermde broedvogels

Kerkuil en bosuil

De kerkuil en bosuil en het leefgebied van deze soorten zijn beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De nesten van kerkuil en bosuil zijn het hele jaar beschermd.

Overdag verblijven uilen tijdens rustperiodes vaak op vaste roestplekken. Dit doen ze in de dekking van beplanting of gebouwen of in de nestholte. Al deze plekken worden niet gerekend tot de vaste rustplaatsen, maar zijn wel onderdelen van de functionele leefomgeving die hoort bij het nest (BIJ12, 2017).

Door de voorgenomen ingreep wordt mogelijk de Wet natuurbescherming overtreden. Aanvullend onderzoek zal in beeld moeten brengen of kerkuilen en/of bosuilen daadwerkelijk (nog) gebruik maken van de opstallen binnen het plangebied en waar deze locaties van eventuele nesten en/ of rustplaatsen van de kerkuil en bosuil zich bevinden. Indien uit aanvullend ecologisch onderzoek blijkt dat er geen veranderingen zijn ten aanzien van de bosuil met betrekking tot de resultaten uit eerder uitgevoerd aanvullend onderzoek (rapport 4988.005 D1, d.d. 9 oktober 2018), kan de reeds verleende ontheffing voor de bosuil op de onderzoekslocatie (zaaknummer 2018-206544, kenmerk 2019/22698) gebruikt worden en is een verdere aanvraag van een ontheffing bij de provincie Limburg voor de bosuil niet aan de orde. Het aanvullende onderzoek naar kerkuil en bosuil kan deels worden gecombineerd met het eveneens uit te voeren aanvullend onderzoek naar vleermuizen, zie 6.2 vleermuizen.

Steenuil

De steenuil en zijn leefgebied is beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De soort staat tevens vermeld in de EU-vogelrichtlijn. De nesten van steenuilen zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 1 van vogelnesten: 'nesten die behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- of voortplantingsplaats'.

De steenuil heeft twee relevante typen verblijfplaatsen. Dit zijn:

- de plek die als nest gebruikt wordt (voortplantingsplaats) en die ook in de rest van het jaar gebruikt wordt als verblijfplaats
- de plekken die regelmatig door de steenuil worden gebruikt buiten het broedseizoen, maar die ook in het broedseizoen door het mannetje worden gebruikt als het vrouwtje op het nest aan het broeden is.

Steenuilen gebruiken hun nestplek ook buiten de voortplantingsperiode. Ze hebben daarnaast ook andere plekken binnen het territorium die ze regelmatig gebruiken. Dit ook om parasietinfecties tegen te gaan. Het mannetje gebruikt een verblijfplek in de directe omgeving van het nest als het vrouwtje

aan het broeden is. Overdag verblijven de uilen tijdens rustperiodes vaak op vaste roestplekken. Dit doen ze in de dekking van beplanting of gebouwen of in de nestholte. Al deze plekken worden niet gerekend tot de vaste rustplaatsen, maar zijn wel onderdelen van de functionele leefomgeving die hoort bij het nest (BIJ12, 2017).

Gelet op de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor de steenuil, zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebied voor steenuilen te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn. Dit houdt in dat er in de periode februari tot en met april drie veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project. Indien nestlocaties worden aangetroffen zal door het treffen van maatregelen de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats alsnog behouden moeten worden. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Limburg, middels een ontheffingsaanvraag.

Ransuil, boomvalk en torenvalk

De boomvalk, ransuil en torenvalk zijn allen jaarrond beschermde broedvogels in Limburg. Deze soorten vallen allen onder categorie 3 van broedvogels in Limburg. Het betreft plaats getrouwe broedvogels die ieder jaar terugkeren naar een specifiek nest, omdat ze niet of nauwelijks in staat zijn een geheel eigen nest te bouwen en gebruik maken van oude kraaiennesten of nesten waar zij eerder gebroed hebben. Of deze soorten bouwen een nieuw nest op het oude nest van het voorgaande jaar en zijn daardoor extra kwetsbaar voor verstoring.

In eerste instantie wordt een aanvullende inspectie naar (grote) nesten aanbevolen in het bladerloze seizoen, zijnde globaal gezien de periode december – april. Naar aanleiding van deze inspectie kunnen eventuele vervolgstappen bepaald worden. Bij het aantreffen van een potentieel nest van boomvalk, ransuil en/of torenvalk dient een aanvullend onderzoek naar deze soorten plaats te vinden.

6.1.2 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Daarnaast geldt dat, indien de voorgenomen werkzaamheden aan de bebouwing opgestart worden buiten het broedseizoen, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot algemene broedvogels. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Met betrekking tot het verwijderen van de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

6.2 Vleermuizen

De te renoveren bebouwing op de onderzoekslocatie is in principe geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende en overwinterende vleermuizen. De renovatie van de bebouwing zou in geval van aanwezigheid van een verblijfsfunctie van vleermuizen kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Gelet op de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor vleermuizen, zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van de bebouwing voor vleermuizen te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn. De vleermuissoorten die onderzocht dienen te worden zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, grijze grootoorvleermuis, meervleermuis, baardvleermuis, Brandt's vleermuis, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis en vale vleermuis. Een dergelijk aanvullend onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021). Dit houdt in dat afhankelijk van de potentiële functies er in de periode april tot en met september (zomer-, kraam-, paar- en massawinterverblijfplaats) en in de periode december tot en met maart (winterverblijfplaats voor andere soorten dan de gewone dwergvleermuis) een aantal veldbezoeken uitgevoerd dient te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project.

Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van vleermuizen die afwijken met betrekking tot de kwantiteit van het aantal verblijfplaatsen, het type verblijfplaatsen en/of de soort(en) vleermuizen die gebruik maken van de desbetreffende verblijfplaatsen, ten aanzien van het eerder verrichtte aanvullend ecologisch onderzoek (rapport 4988.005 D1, d.d. 9 oktober 2018) en de bijbehorende verleende ontheffing (zaaknummer 2018-206544, kenmerk 2019/22698), is bij de voorgenomen werkzaamheden een overtreding van de Wet natuurbescherming naar verwachting niet te vermijden en is daarom een (aanvulling van de huidige verleende) ontheffingsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Limburg, middels een ontheffingsaanvraag.

6.3 Overige zoogdieren

6.3.1 Eekhoorn

In de bomen op of nabij de onderzoekslocatie zijn mogelijk voortplantings- en winternesten van de eekhoorn aanwezig. Artikel 3.10 lid 1 van de Wet natuurbescherming (het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen; het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of vernielen) is van toepassing.

De eekhoorn maakt jaarlijks op een andere plek een nest voor het grootbrengen van de jongen. De nesten zijn beschermd in de periode dat het nest gebruikt wordt voor de verzorging van de jongen. De voortplantingsperiode van de eekhoorn begint al in december. In maart en juli worden de jongen geboren die vervolgens 10 weken worden gezoogd. Aan het eind van de herfst worden een aantal win-

ternesten gebouwd om de winter in door te brengen. Elk jaar worden ook de winternesten op een andere plek gebouwd. De winternesten zijn alleen beschermd als deze in gebruik zijn voor de overwintering. In de winterperiode is de eekhoorn afhankelijk van een veilige schuilplaats en van de wintervoorraad, die verstopt is in de nabijheid van de winterverblijven.

Wanneer de bomen gekapt worden of wanneer er mogelijke versturende werkzaamheden plaatsvinden vlak nabij de desbetreffende bomen, gaat mogelijk een beschermde functie voor de eekhoorn verloren. Om de aanwezigheid van nesten van de eekhoorn vast te stellen is aanvullend onderzoek nodig. Dit zal inhouden een nestinspectie in het najaar wanneer de bomen bladerloos zijn. Indien uit het aanvullend onderzoek blijkt dat er actief gebruikte nesten van eekhoorns in of nabij het plangebied aanwezig zijn, kan er gewerkt worden in de vrijstelling periode die voor de eekhoorn geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Limburg (periode maart – april en juli - november). Indien dit niet mogelijk is zal er een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd moeten worden bij de provincie Limburg voor het kappen van de bomen en/of andere mogelijk versturende werkzaamheden op of nabij de onderzoekslocatie. Een ontheffing kan pas worden aangevraagd worden als er een mitigatieplan voor de eekhoorn is opgesteld.

Wanneer de bomen die door eekhoorn gebruikt worden, behouden kunnen blijven, of wanneer de desbetreffende werkzaamheden nabij de bomen niet tot verstoring zullen leiden kan de mogelijke beschermde functie voor de eekhoorn gehandhaafd blijven. In dat geval is er geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming. Een voorstel voor behoud van het eekhoornnest zal ter beoordeling bij een ter zake kundig ecooloog voorgelegd moeten worden.

6.3.2 Steenmarter

De steenmarter behoort in Nederland tot de nationaal beschermde soorten krachtens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. De opstallen, puinhopen en takkenhoop op de onderzoekslocatie vormen waarschijnlijk een (of meerdere) geschikte vaste rust- en/ of verblijfplaats van de steenmarter. De geplande werkzaamheden kunnen daarom mogelijk leiden tot vernietiging van een vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter en een overtreding van de Wet natuurbescherming.

In de provincie Limburg valt de steenmarter onder de soorten waarvoor een periodieke provinciale vrijstelling geldt. Binnen de provincie Limburg geldt deze vrijstelling in de periode half augustus - februari. Binnen deze periode mogen eventuele steenmarterverblijfplaatsen verwijderd worden. Hierbij dient wel te allen tijde de algemene zorgplicht in acht te worden genomen. Indien het niet mogelijk is om werkzaamheden waarbij potentiële steenmarterverblijfplaatsen verloren gaan uit te voeren in de vrijstellingsperiode, dient nader onderzoek plaats te vinden om de aanwezigheid van verblijfplaatsen aan te kunnen tonen dan wel uit te kunnen sluiten.

6.4 Amfibieën

Poelkikker en Alpenwatersalamander

De poelkikker is een internationaal beschermde soort conform de Habitatrichtlijn en artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. De Alpenwatersalamander is een nationaal beschermde soort conform artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Dat houdt in dat het verboden is om de vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of individuen opzettelijk te doden of te vangen, en in het geval van poelkikker tevens opzettelijk te verstoren.

Voor deze soorten geldt dat mogelijk sprake is van geschikt landhabitat binnen de onderzoekslocatie. Een aanvullend onderzoek naar poelkikker en Alpenwatersalamander wordt noodzakelijk geacht. Het

aanvullend onderzoek dient uitgevoerd te worden conform het soortinventarisatieprotocol Netwerk Groene Bureaus (versie juli 2017).

Rugstreeppad

De rugstreeppad is een internationaal beschermde soort conform de Habitatrichtlijn en artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Dat houdt in dat het verboden is de vaste voortplantings- of rustplaatsen van rugstreeppad opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of individuen opzettelijk te doden, vangen of verstoren.

Voor deze soort geldt dat in de huidige situatie geen geschikt habitat voorhanden is. Wel dient rekening te worden gehouden met rugstreeppad bij de bouw. Gezien de rugstreeppad mogelijk kan voorkomen in de omgeving van de onderzoekslocatie, dienen maatregelen getroffen te worden om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Tijdens de voorgenomen werkzaamheden dient daarom het ontstaan van zanddepots en (tijdelijke) wateren op de onderzoekslocatie te worden voorkomen.

6.5 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van (graaf)werkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door eventuele rooiwerkzaamheden en het verwijderen van stenen- en takkenstapels, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. De mogelijke rooiwerkzaamheden en het verwijderen van eventuele materialen dient daarom buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust plaats te vinden. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

6.6 Reptielen

De levendbarende hagedis en hazelworm zijn nationaal beschermde soorten conform artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Dat houdt in dat het verboden is om de vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of individuen opzettelijk te doden of te vangen.

Op de onderzoekslocatie is mogelijk sprake van voortplantings- en overwinteringshabitat voor levendbarende hagedis en hazelworm. Een aanvullend onderzoek naar deze soorten wordt noodzakelijk geacht. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden conform het soortinventarisatieprotocol Netwerk Groene Bureaus (versie juli 2017).

Als alternatief kunnen de werkzaamheden uitgevoerd worden in de vrijstellingsperiode die in Limburg geldt voor levendbarende hagedis en hazelworm. Daarnaast kan, indien dit niet mogelijk is, het terrein ongeschikt gemaakt worden in de desbetreffende vrijstellingsperiode die in Limburg geldt voor deze soorten. Voor hazelworm geldt een vrijstellingsperiode van juli tot en met september, voor levendbarende hagedis van half augustus tot half oktober. De werkzaamheden dienen in dat geval uitgevoerd

te worden conform een ecologisch werkprotocol. Een van de maatregelen uit het ecologisch werkprotocol is in dat geval het plaatsen van een reptielenscherm.

6.7 Vlinders

Teunisbloempijlstaart

De teunisbloempijlstaart is een Habitatrichtlijn-soort en beschermd conform artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden deze soort opzettelijk te doden, te vangen of om de vaste voortplantingsplaats(en) van een (deel)populatie van deze soort opzettelijk te beschadigen of vernielen. Op basis van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor deze soort dient een aanvullend onderzoek plaats te vinden om de functie van de onderzoekslocatie voor de teunisbloempijlstaart vast te kunnen stellen. Hiervoor dienen in de periode half juni - augustus drie veldbezoeken plaats te vinden waarbij de onderzoekslocatie grondig onderzocht wordt op de aanwezigheid van (sporen van) individuen (imago, rups of eieren) van de teunisbloempijlstaart. Dit is conform de gestandaardiseerde monitoring van de teunisbloempijlstaart van De Vlinderstichting (De Vlinderstichting, 2021).

6.8 Overige soort(groep)en

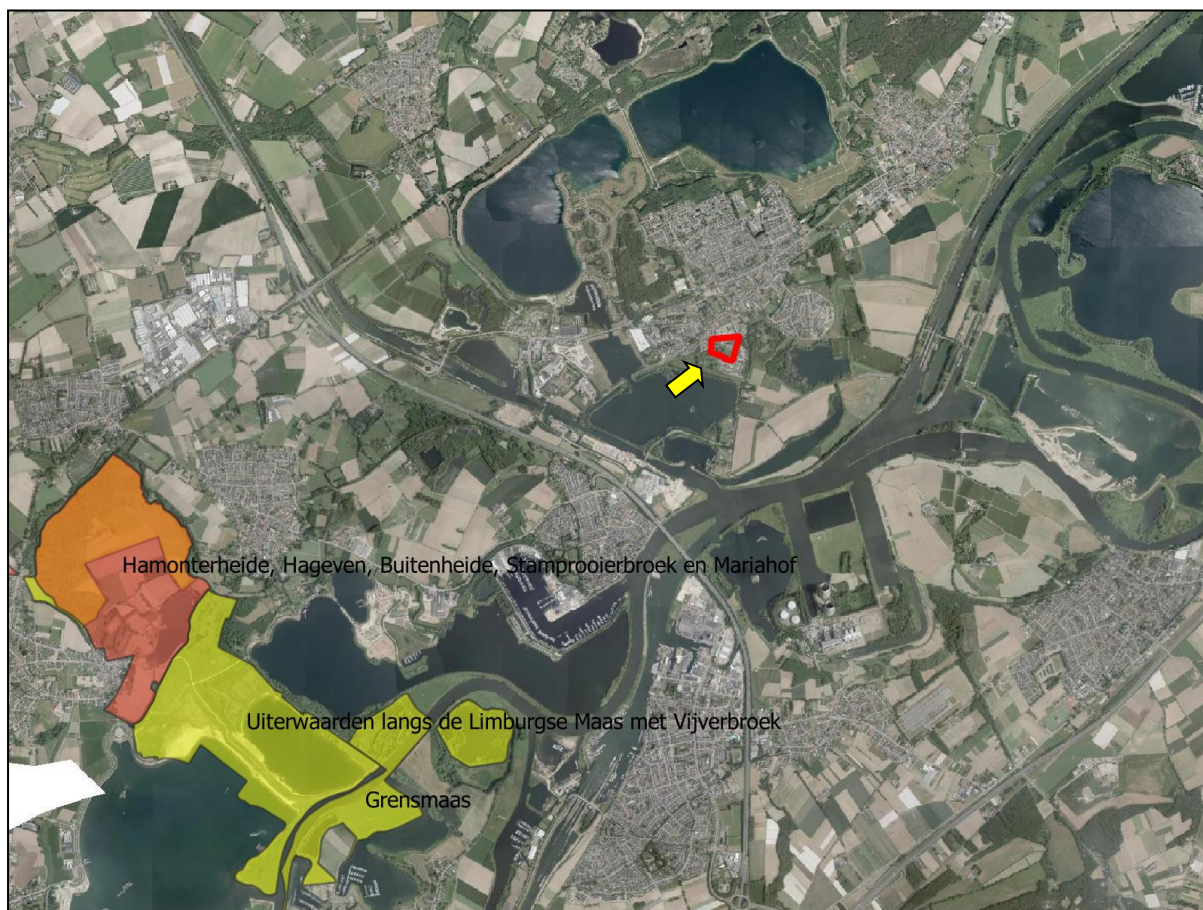
Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, de Grensmaas, bevindt zich op circa 3,3 kilometer afstand ten zuidwesten van de onderzoekslocatie (zie figuur 39). Het meest nabijgelegen potentieel stikstofgevoelige Natura 2000-gebied, Uiterwaarden langs de Limburgse Maas met Vijverbroek, bevindt zich op circa 4,3 kilometer afstand ten zuidwesten van de onderzoekslocatie (zie figuur 39).

Figuur 39. Ligging onderzoekslocatie (gele pijl en rode omkadering) ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden (3,3 kilometer) en de aard van de voorgenomen ingreep niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn vanwege de afstand tot Natura 2000-gebieden in combinatie met de voorgenomen ingreep op voorhand niet uit te sluiten. Vervolg-

onderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van stikstof wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (AERIUS-calculator).

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt echter wel in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland (Limburgse goudgroene zone). Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 120 meter ten zuiden en oosten van de onderzoekslocatie. In figuur 40 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 40. Ligging onderzoekslocatie (gele pijl en rode omkadering) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland/Limburgse goudgroene zone (groene vlakken).

Initiatiefnemers van ingrepen binnen of in de directe nabijheid van het Natuurnetwerk Nederland dienen in Limburg de effecten van de ingreep op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk te onderzoeken. Gezien de afstand van de onderzoekslocatie tot het natuurnetwerk en de aard van de voorgenomen ingreep, zal het planvoornemen niet leiden tot een wijziging van de bestemming van het aangrenzende onderdeel van het Natuurnetwerk en zal geen overtreding van de Wet natuurbescherming bij de voorgenomen ingreep plaatsvinden.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen op de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De bomen op de onderzoekslocatie is gelegen binnen de bij besluit van gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Voor deze bomen geldt daarom geen meldingsplicht en herplantplicht.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Rho Adviseurs voor leefruimte een actualisatie quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Kasteellaan / Kastanjelaan / Kapellaan te Heel.

De Actualisatie quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging, en het verlopen van de termijn en een significante verandering van de onderzoekslocatie ten aanzien van de quickscan Wet natuurbescherming die uitgevoerd is op 10 november 2017 (rapport 4988.003 D1, d.d. 04 december 2017 en rapport 4988.003 D2, d.d. 18 december 2018).

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens om de onderzoekslocatie te herontwikkelen en hierbij restauratie-, renovatie en bouwwerkzaamheden uit te voeren ten behoeve van de realisatie van woonzorg- en horecagelegenheden en een hospice.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	steenuil, kerkuil en bosuil	ja	mogelijk	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek noodzakelijk
	boomvalk, ransuil en torenvalk	ja	mogelijk	ja*	mogelijk	nestinspectie tijdens bladerloze seizoen (december – april) noodzakelijk *indien tijdens inspectie nesten worden aangetroffen is aanvullend onderzoek tijdens broedperiode van de betreffende soorten noodzakelijk
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek noodzakelijk
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	aandacht van zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als diverse muizensoorten, konijn en egel
	eekhoorn	ja	mogelijk	ja	nee*	inspectie tijdens bladerloze periode (december – april) noodzakelijk *indien tijdens inspectie actieve nesten worden aangetroffen is ontheffing niet noodzakelijk mits er gewerkt wordt binnen de vrijstellingsperiode (periode maart – april en juli - november)

Grondgebonden zoogdieren (vervolg)	steenmarter	ja	mogelijk	nee*	nee*	*werkzaamheden uitvoeren buiten de vrijstellingsperiode (augustus - februari) *indien werken buiten vrijstellingsperiode niet mogelijk is, is aanvullend onderzoek noodzakelijk
Amfibieën	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als bruine kikker en gewone pad
	Alpenwatersalamander en poelkikker	ja	mogelijk	ja	mogelijk	een nader onderzoek naar landhabitat van betreffende soorten dient te worden uitgevoerd
	rugstreeppad	nee*	mogelijk	nee*	nee*	*terrein kan mogelijk geschikt worden gedurende de werkzaamheden. Dit dient voorkomen te worden door zanddepots en (tijdelijke) wateren op onderzoekslocatie te voorkomen
Reptielen		ja	mogelijk	nee*	nee*	*werkzaamheden uitvoeren buiten de vrijstellingsperiode voor hazelworm en levendbarende hagedis (respectievelijk periode juli – september, en half augustus – half oktober), of terrein ongeschikt maken in vrijstellingsperiode en werken conform ecologisch werkprotocol * indien werken/ongeschikt maken buiten vrijstellingsperiode niet mogelijk is, is aanvullend onderzoek noodzakelijk
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen		nee	nee	nee	nee	-
Vlinders		ja	mogelijk	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek naar teunisbloempijlstaart noodzakelijk
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000		3,3 km	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	oriënterend stikstofdepositieonderzoek middels AERIUS berekening noodzakelijk
Natuurnetwerk Nederland		120 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		n.v.t.				-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Op basis van onderhavige quickscan Wet natuurbescherming dient voorafgaand aan de werkzaamheden in eerste instantie een aanvullende inspectie uitgevoerd te worden naar nesten van boomvalk, torenvalk, ransuil en eekhoorn. Deze inspectie dient uitgevoerd te worden in het bladerloze seizoen (december – april). Verder dient een aanvullend onderzoek naar steenuil, kerkuil, bosuil, gebouwbezonende vleermuizen, Alpenwatersalamander, poelkikker en teunisbloempijlstaart plaats te vinden.

Voor steenmarter geldt dat de werkzaamheden buiten de vrijstellingsperiode dienen te worden uitgevoerd, of dat het terrein dient ongeschikt gemaakt dient te worden voor deze soort in de vrijstellingsperiode die in Limburg geldt (augustus - februari). De werkzaamheden dienen in het geval van ongeschikt maken volgens een ecologisch werkprotocol uitgevoerd te worden. Indien het bovengenoemde

niet mogelijk is, is een aanvullend onderzoek naar de steenmarter noodzakelijk, afhankelijk van de resultaten mogelijk gevolgd door een ontheffingstraject.

Voor hazelworm en levendbarende hagedis geldt tevens dat de werkzaamheden buiten de vrijstellingsperiode dienen te worden uitgevoerd, of dat het terrein dient ongeschikt gemaakt dient te worden voor deze soorten in de vrijstellingsperiodes die voor deze soorten in Limburg gelden (respectievelijk periode juli – september, en half augustus – half oktober). De werkzaamheden dienen in het geval van ongeschikt maken volgens een ecologisch werkprotocol uitgevoerd te worden. Eén van de te treffen maatregelen is in dat geval het plaatsen van een reptielenscherm. Indien het bovengenoemde niet mogelijk is, is een aanvullend onderzoek naar de hazelworm en levendbarende hagedis noodzakelijk, afhankelijk van de resultaten mogelijk gevolgd door een ontheffingstraject.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Wet natuurbescherming wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht en het broedseizoen. Bij voorkeur worden de werkzaamheden uitgevoerd buiten het broedseizoen. Voor het broedseizoen kan de periode maart tot en met half augustus aangehouden worden.

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden wordt een oriënterend stikstofdepositieonderzoek noodzakelijk geacht. Ten aanzien van Natuurnetwerk Nederland en beschermde houtopstanden worden geen bezwaren voorzien ten aanzien van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie.

Aanbevelingen

Bij de voorgenomen nieuwbouw wordt het terrein mogelijk matig geschikt voor rugstreeppad. Om verstoring (en het doden van individuen) te voorkomen, dient het ontstaan van (tijdelijke) wateren en zanddepots op de onderzoekslocatie te worden voorkomen.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- BIJ12 (2017a). Kennisdocument steenuil. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf>
- BIJ12 (2017b). Kennisdocument kerkuil. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-011-Kennisdocument-Kerkuil-1.0.pdf>
- De Vlinderstichting (2021). Gestandaardiseerde monitoring teunisbloempijlstaart. Opgehaald van <https://assets.vlinderstichting.nl/docs/7d460de1-4d3e-49ba-be81-986d9b6c6743.pdf>
- Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 19 augustus 2022 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.
- Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Heel e.o., periode 2012-2022. NDFF. Geraadpleegd op 19 augustus 2022 van <https://ndff-ecogrid.nl>.
- Ravon (z.d.). Soorten. Geraadpleegd op 16 augustus 2022 van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>.
- Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 19 augustus 2022 van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.
- Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 19 augustus 2022 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.
- Vogelbescherming (z.d.). Vogelgids. Geraadpleegd op 11 augustus 2022 van <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/>.
- Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17>.

Provinciale bronnen

Limburg
www.limburg.nl (NNN en beschermde gebieden in Limburg)
www.natuurgegevensprovincielimburg.nl (natuurgegevens provincie Limburg)

Rapportages

- Rapport 4988.003, versie D1, d.d. 04 december 2017. T. Bruinsma. Rapport quickscan flora en fauna Chateau Heel te Heel.
- Rapport 4988.003, versie D2, d.d. 18 december 2018. T. Bruinsma. Rapport quickscan flora en fauna Chateau Heel te Heel.
- Rapport 4988.005, versie D1, d.d. 09 oktober 2018. T. Bruinsma. Rapport aanvullend ecologisch onderzoek Chateau Heel te Heel.
- Rapport 4988.006, versie D1, d.d. 21 augustus 2019. T. Bruinsma. Rapport ecologisch projectplan Chateau Heel te Heel.

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a)	dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b)	indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c)	voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrondbout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihal, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilvereiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmstij, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilvereiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpessuspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijtjaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw
--------	---

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om:		
1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, komnavlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegel dikkopje, veenbesblauwtje, veenbosparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten		akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, bekierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenororchis, dregs, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geploide vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiszandje, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseeneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruip-tijm, lange zonnedaauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw pazelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: - Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; - Houtopstanden op erven of in tuinen; - Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; - Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; - Kweekgoed; - Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; - het dunnen van een houtopstand; - uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: - ten minste eens per tien jaar worden geoogst; - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	- Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. - Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorggedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

